

UCHWAŁA NR XXIV/174/2012
RADY POWIATU ŚWIEBODZIŃSKIEGO
z dnia 20 grudnia 2012r.

w sprawie przyjęcia do realizacji Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2012-2014

Na podstawie art.12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998r. o samorządzie powiatowym (Dz.U. z 2001r Nr 142, poz. 1592 z późn. zm.) w związku z art. 180 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. Nr 149, poz. 887 z późn. zm.) **uchwała się, co następuje:**

§ 1. Przyjmuje się Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2012-2014, który stanowi załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu Świebodzińskiego.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY RADY

Alojzy Jokiel

Załącznik
do Uchwały NR XXIV/174/2012
Rady Powiatu Świebodzińskiego
z dnia 20 grudnia 2012r.

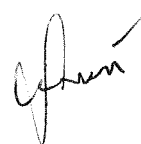
Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2012-2014

Świebodzin 2012r.

A handwritten signature in black ink, appearing to be the name 'J. Jasiński', located in the bottom right corner of the page.

Spis treści:

I. Wstęp	3-4
II. Podstawy prawne Programu	4
III. Organizacja pieczy zastępczej	5-11
1. Zadania Gminy	6
2. Zadania Powiatu	6-8
3. Formy pieczy zastępczej oraz rola organizatora rodzinnej pieczy zastępczej	8-11
IV. Diagnoza pieczy zastępczej w powiecie świebodzińskim	11-19
1. Rodzinna piecza zastępcza	12-17
2. Instytucjonalna piecza zastępcza	17-19
V. Cele Programu	19-21
1. Cel główny	19
2. Cele szczegółowe	19-21
3. Ewaluacja i ocena realizacji Programu	22

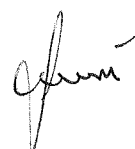
I. Wstęp

Polskie i międzynarodowe ustawodawstwo gwarantują każdemu dziecku prawo do życia i rozwoju w swojej rodzinie. Rodziców łączy więź małżeńska, a rodziców z dziećmi więź rodzicielska. Więzy te są podstawą wychowania rodzinnego i określają obowiązki rodziców i dzieci względem siebie. Rodzina jest podstawową komórką życia społecznego i najlepszym dla dzieci, nie dającym się zastąpić w pełni, środowiskiem wychowania i opieki nad nimi. W niej człowiek przychodzi na świat i w niej uczy się. Niekiedy dochodzi do sytuacji niewłaściwego wypełniania funkcji przez naturalną rodzinę i zachodzi potrzeba ograniczenia jej autonomii i podjęcia interwencji na rzecz najlepiej pojętego interesu dziecka.

Sytuacje kryzysowe w rodzinach mogą wywoływać takie czynniki jak np.: sieroctwo, ubóstwo, złe warunki mieszkaniowe, brak pracy, alkoholizm i inne uzależnienia, przemoc, ciężkie choroby somatyczne i psychiczne, niezaradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, emigracja za pracą, niedostosowanie społeczne, zbyt wczesne macierzyństwo.

Ideą zastępczych form opieki jest zastąpienie dziecku wychowania w rodzinie własnej oraz stworzenie warunków zbliżonych do tych, które istnieją w prawidłowo funkcjonującej rodzinie. W przypadku konieczności umieszczenia dziecka poza rodziną naturalną w pierwszej kolejności należy rozważyć możliwość umieszczenia go w formie rodzinnej, a w przypadku braku tej możliwości w formie instytucjonalnej. Osoby przyjmujące dziecko do rodziny zastępczej nie zastępują w sensie prawnym jego rodziców naturalnych. W związku z tym nie powstaje pokrewieństwo pomiędzy dzieckiem, a rodzicami zastępczymi.

Pełnienie funkcji rodziny zastępczej jest wielkim wyzwaniem i pociąga za sobą olbrzymią odpowiedzialność za kształtowanie dziecka, które doświadczyło w życiu różnych strat. Biorąc pod uwagę występujące liczne trudności, które pojawiają się podczas sprawowania tej funkcji, istotne jest stworzenie sieci wsparcia dla rodzin zastępczych i ich wychowanków, która ma za zadanie zapewnić poczucie bezpieczeństwa i pomoże w sytuacjach kryzysowych. Umieszczenie dziecka w zastępczej formie opieki nie stanowi przeszkody prawnej do przywrócenia władzy rodzicielskiej i powrotu dziecka do rodziny naturalnej.

Podstawą do opracowania Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2012-2014 jest art. 180 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. Nr 149, poz. 887 z późn. zm.).

Zgodnie z przepisami wskazanej ustawy system pieczy zastępczej to zespół osób, instytucji i działań mających na celu zapewnienie czasowej opieki i wychowania dzieciom w przypadku niemożności sprawowania opieki i wychowania przez rodziców. Jednostkami organizacyjnymi wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej są wszelkie jednostki samorządu terytorialnego wykonujące zadania w ww. zakresie, placówki wsparcia dziennego, organizatorzy rodzinnej pieczy zastępczej, placówki opiekuńczo-wychowawcze, regionalne placówki opiekuńczo-terapeutyczne, interwencyjne ośrodki preadopcyjne, ośrodki adopcyjne oraz inne podmioty którym zlecono realizację zadań w tym zakresie.

II. Podstawy prawne Programu

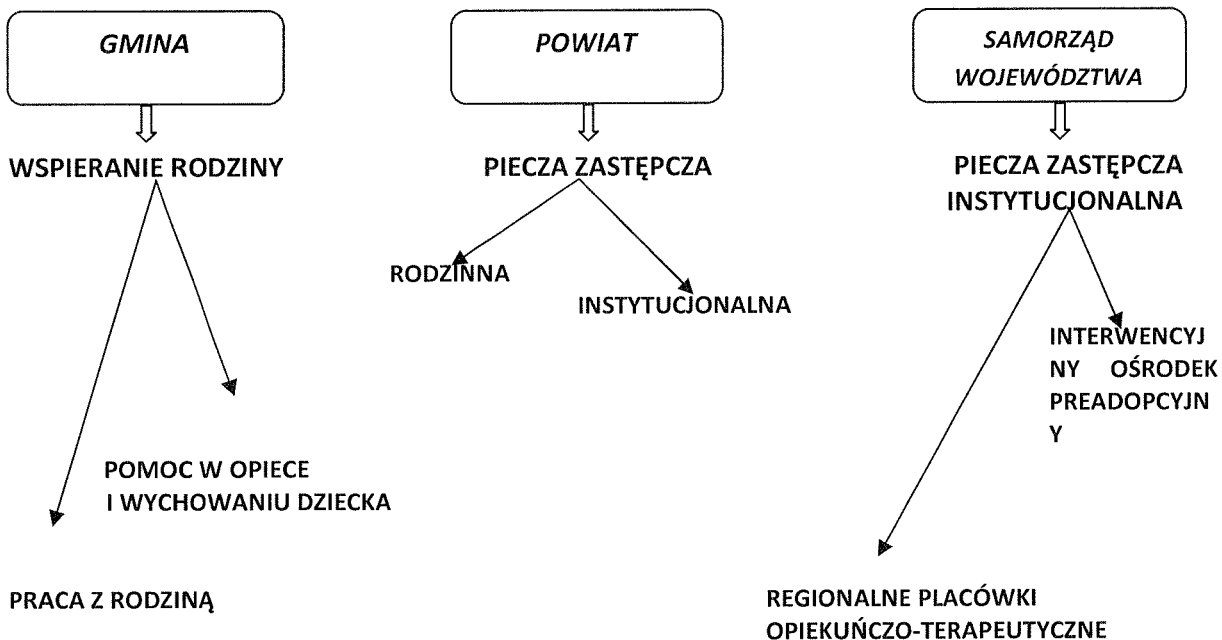
Działania w zakresie rozwoju pieczy zastępczej, w tym zadania zapisane w niniejszym Programie, podejmowane są i realizowane w oparciu o następujące przepisy i dokumenty:

- 1) Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej (Dz.U. z 1997r. Nr 78, poz. 483 z późn. zm.)
- 2) Konwencja o Prawach Dziecka przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne ONZ w dniu 20.11.1989r. (Dz.U. z 1991r. Nr 120, poz. 526)
- 3) Ustawa z dnia 5 czerwca 1998r. o samorządzie powiatowym (Dz.U. z 2001r. Nr 142, poz. 1592 z późn. zm.)
- 4) Ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. Nr 149, poz. 887 z późn. zm.)
- 5) Ustawa z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2009r. Nr 175, poz. 1362 z późn. zm.)
- 6) Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej (Dz.U. Nr 292, poz. 1720).

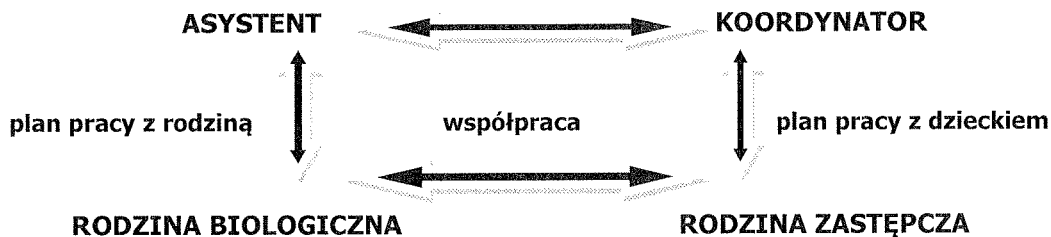
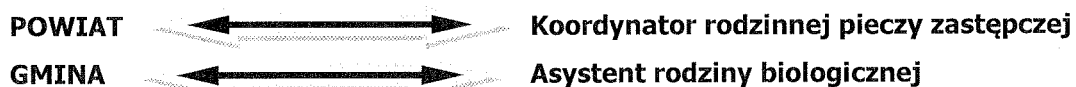
III. Organizacja pieczy zastępczej

System pieczy zastępczej uwzględnia następujące poziomy oddziaływania: Gmina, Powiat, Samorząd Województwa.

Pobyt dziecka w pieczy zastępczej powinien mieć charakter przejściowy, a jej celem jest wsparcie rodziny dysfunkcyjnej do czasu wyeliminowania tej dysfunkcji. Tak rozumiana piecza wymaga ścisłej współpracy Gminy i Powiatu.

WSPÓŁPRACA

Należy pamiętać, że gmina od 2012r. partycypuje w kosztach pobytu dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej i rodzinie zastępczej:

- 10% w pierwszym roku pobytu,
- 30% w drugim roku pobytu,
- 50% w trzecim i kolejnych latach pobytu.

1. Zadania Gminy

Zgodnie z ustawą gmina jest zobowiązana do działań z zakresu profilaktyki rodzinnej. Jest ona realizowana przez gminne instytucje świadczące usługi na rzecz dziecka i rodziny. Jeżeli ośrodek pomocy społecznej poweźmie informację o rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych pracownik socjalny przeprowadza wywiad środowiskowy i po dokonaniu analizy sytuacji rodziny wnioskuje do kierownika ośrodka o przydzielenie rodzinie asystenta rodziny. Czas pracy asystenta jest elastyczny, nienormowany i dostosowany przede wszystkim do rytmu życia rodziny.

Praca z rodziną jest prowadzona w szczególności w formie:

- a) konsultacji i poradnictwa specjalistycznego;
- b) terapii i mediacji;
- c) usług dla rodzin z dziećmi, w tym usług opiekuńczych i specjalistycznych;
- d) pomocy prawnej, w szczególności w zakresie prawa rodzinnego;
- e) organizowania dla rodzin zwanych „grupami wsparcia” lub „grupami samopomocowymi” spotkań, które mają na celu wymianę doświadczeń oraz zapobieganie izolacji.

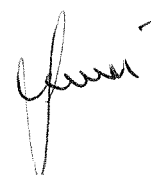
2. Zadania Powiatu

Za organizację pieczy zastępczej odpowiada powiat. Do zadań powiatu (własnych i zleconych) należą w szczególności:

- a) opracowanie i realizacja 3-letnich powiatowych programów dotyczących rozwoju pieczy zastępczej, zawierających między innymi coroczny limit rodzin zastępczych zawodowych;
- b) zapewnienie dzieciom pieczy zastępczej w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka oraz w placówkach opiekuńczo-wychowawczych;

- c) organizowanie wsparcia osobom usamodzielnianym opuszczającym rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka oraz placówki opiekuńczo-wychowawcze i regionalne placówki opiekuńczo-terapeutyczne, przez proces usamodzielnienia;
- d) tworzenie warunków do powstawania i działania rodzin zastępczych, rodzinnych domów dziecka i rodzin pomocowych;
- e) prowadzenie placówek opiekuńczo-wychowawczych oraz placówek wsparcia dziennego o zasięgu ponadgminnym;
- f) organizowanie szkoleń dla rodzin zastępczych, prowadzących rodzinne domy dziecka, rodzin pomocowych i dyrektorów placówek opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego oraz kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, prowadzenia rodzinnego domu dziecka lub pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego;
- g) organizowanie wsparcia dla rodzinnej pieczy zastępczej, w szczególności przez tworzenie warunków do powstawania grup wsparcia i specjalistycznego poradnictwa;
- h) wyznaczanie organizatora rodzinnej pieczy zastępczej;
- i) zapewnienie przeprowadzenia przyjętemu do pieczy zastępczej dziecku niezbędnych badań lekarskich;
- j) prowadzenie rejestru danych rodzin zastępczych;
- k) kompletowanie we współpracy z właściwym ośrodkiem pomocy społecznej dokumentacji związanej z przygotowaniem dziecka do umieszczenia w rodzinie zastępczej albo rodzinnym domu dziecka;
- l) finansowanie:
  - świadczeń pieniężnych dotyczących dzieci z terenu powiatu, umieszczonych w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka, placówkach opiekuńczo-wychowawczych, regionalnych placówkach opiekuńczo-terapeutycznych, interwencyjnych ośrodkach preadopcyjnych lub rodzinach pomocowych, na jego terenie lub terenie innego powiatu,

- pomocy przyznawanej osobom usamodzielnianym opuszczającym rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka, placówki opiekuńczo-wychowawcze lub regionalne placówki opiekuńczo-terapeutyczne,
  - szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, prowadzenia rodzinnego domu dziecka lub pełnienie funkcji dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego oraz szkoleń dla rodzin zastępczych, prowadzących rodzinne domy dziecka oraz dyrektorów placówek opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego,
- m) sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie, w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego;
- n) przekazywanie do biura informacji gospodarczej informacji o powstawaniu zaległości dotyczącej odpłatności za pobyt dziecka w rodzinie zastępczej;
- o) finansowanie pobytu dzieci cudzoziemców w pieczy zastępczej

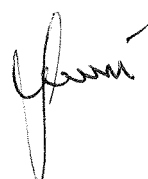
3. Formy pieczy zastępczej oraz rola organizatora rodzinnej pieczy zastępczej

Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej piecza zastępcza zapewnia:

- 1) całodobową opiekę i wychowanie oraz realizację planu pomocy dziecku, a gdy nie jest to możliwe dążenie do przysposobienia dziecka,
- 2) przygotowanie dziecka do: godnego, samodzielnego i odpowiedzialnego życia, pokonywania trudności życiowych zgodnie z zasadami etyki, nawiązywania i podtrzymywania bliskich, osobistych i społecznie akceptowanych kontaktów z rodziną i rówieśnikami, w celu łagodzenia skutków doświadczania straty i separacji oraz zdobywania umiejętności społecznych,
- 3) zaspokojenie potrzeb emocjonalnych dzieci, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb bytowych, zdrowotnych, edukacyjnych i kulturalno-rekreacyjnych.

Pieczka zastępcza sprawowana jest w formie rodzinnej i instytucjonalnej. Formami rodzinnej pieczy zastępczej są:

- a) Rodzina zastępcza:

- Spokrewniona (rodzeństwo lub dziadkowie)
  - Niezawodowa (krewni, powinowaci, osoby niespokrewnione z dzieckiem)
  - Zawodowa, w tym pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego oraz specjalistyczna
- b) Rodzinny dom dziecka.

Rodziny zastępcze i rodzinne domy dziecka, na ich wniosek są wspierane przez rodziny pomocowe. Zarówno rodziny zastępcze jak i rodzinne domy dziecka obejmuje się opieką koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej również na ich wniosek.

Formami instytucjonalnej pieczy zastępczej przewidzianymi przez ustawę są:

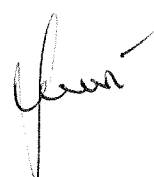
- placówki opiekuńczo-wychowawcze typu: socjalizacyjnego, interwencyjnego, specjalistyczno-terapeutycznego, rodzinnego (powiat),
- regionalne placówki opiekuńczo-terapeutyczne (samorząd województwa),
- interwencyjny ośrodek preadopcyjny (samorząd województwa).

Rozwój rodzinnych form opieki nad dzieckiem ma na celu ograniczenie roli placówek opiekuńczo-wychowawczych. Placówki te docelowo mają być małymi (do 14 dzieci), mieć charakter przejściowy, nastawionymi na opiekę i wychowanie dzieci starszych (powyżej 10 roku życia), wymagających szczególnej opieki i mających trudności w przystosowaniu się do życia w rodzinie. Do placówek mają być również kierowane dzieci wymagające specjalnej opieki medycznej, dla których ze względu na stan zdrowia nie byłoby możliwe znalezienie zawodowej rodziny zastępczej.

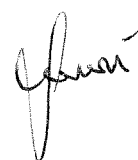
Organizatorem rodzinnej pieczy zastępczej jest wyznaczona przez starostę jednostka organizacyjna powiatu lub podmiot, któremu powiat zlecił realizację tego zadania. W przypadku gdy wyznaczoną jednostką organizacyjną jest powiatowe centrum pomocy rodzinie tworzy się w centrum zespół do spraw pieczy zastępczej.

Do zadań organizatora rodzinnej pieczy zastępczej z zakresu ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej należą w szczególności:

- a) prowadzenie naboru kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka,
- b) kwalifikowanie osób kandydujących do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz wydawanie zaświadczeń

- kwalifikacyjnych zawierających potwierdzenie ukończenia szkolenia, opinię o spełnianiu warunków i ocenę predyspozycji do sprawowania pieczy zastępczej,
- c) organizowanie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka,
  - d) organizowanie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego, wydawanie świadectw ukończenia tych szkoleń oraz opinii dotyczącej predyspozycji do pełnienia funkcji dyrektora i wychowawcy w placówce opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego,
  - e) zapewnienie rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka szkoleń mających na celu podnoszenie ich kwalifikacji, biorąc pod uwagę ich potrzeby,
  - f) zapewnianie pomocy i wsparcia osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, w szczególności w ramach grup wsparcia oraz rodzin pomocowych,
  - g) organizowanie dla rodzin zastępczych oraz prowadzących rodzinne domy dziecka pomocy wolontariuszy,
  - h) współpraca ze środowiskiem lokalnym, w szczególności z powiatowym centrum pomocy rodzinie, ośrodkiem pomocy społecznej, sądami i ich organami pomocniczymi, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi, a także kościołami i związkami wyznaniowymi oraz z organizacjami społecznymi,
  - i) prowadzenie poradnictwa i terapii dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą i ich dzieci oraz umieszczonych w pieczy zastępczej,
  - j) zapewnienie pomocy prawnej osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, w szczególności w zakresie prawa rodzinnego,
  - k) dokonywanie okresowej oceny sytuacji dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej,
  - l) prowadzenie działalności diagnostyczno-konsultacyjnej, której celem jest pozyskiwanie, szkolenie i kwalifikowanie osób zgłaszających gotowość do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej oraz prowadzenie rodzinnego domu dziecka, a także szkolenie i

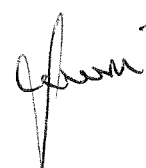

- wspieranie psychologiczno-pedagogiczne osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą oraz rodziców dzieci objętych tą pieczę,
- m) przeprowadzanie badań pedagogicznych i psychologicznych oraz analizy sytuacji osobistej, rodzinnej i majątkowej kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka,
  - n) zapewnianie rodzinom zastępczym zawodowym i niezawodowym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka poradnictwa, które ma na celu zachowanie i wzmocnienie ich kompetencji oraz przeciwdziałanie zjawisku wypalenia zawodowego,
  - o) przedstawianie Staroście i Radzie Powiatu corocznego sprawozdania z efektów pracy,
  - p) zgłaszanie do ośrodków adopcyjnych informacji o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną, w celu poszukiwania dla nich rodzin przysposabiających,
  - q) organizowanie opieki nad dzieckiem, w przypadku gdy rodzina zastępcza, albo prowadzący rodzinny dom dziecka okresowo nie może sprawować opieki, w szczególności z powodów zdrowotnych lub losowych albo zaplanowanego wypoczynku.

IV. Diagnoza pieczy zastępczej w powiecie świebodzińskim

Na podstawie obowiązującej do dnia 31.12.2011r. ustawy o pomocy społecznej wyróżniliśmy następujące rodzaje rodzin zastępczych:

- a) **spokrewnione**- opiekę sprawują dalsi członkowie rodziny np. dziadkowie, wujostwo, rodzeństwo, itp.,
- b) **niespokrewnione**- opiekę nad dzieckiem sprawują osoby prawnie obce dla dziecka. W takiej rodzinie może być umieszczone w tym samym czasie troje dzieci, W przypadku konieczności umieszczenia w rodzinie rodzeństwa, liczba dzieci w takiej rodzinie może być większa,
- c) **zawodowe niespokrewnione z dzieckiem:**
  - **wielodzietne**- w takiej rodzinie umieszcza się w tym samym czasie nie mniej niż troje i nie więcej niż sześćcioro dzieci. W przypadku konieczności

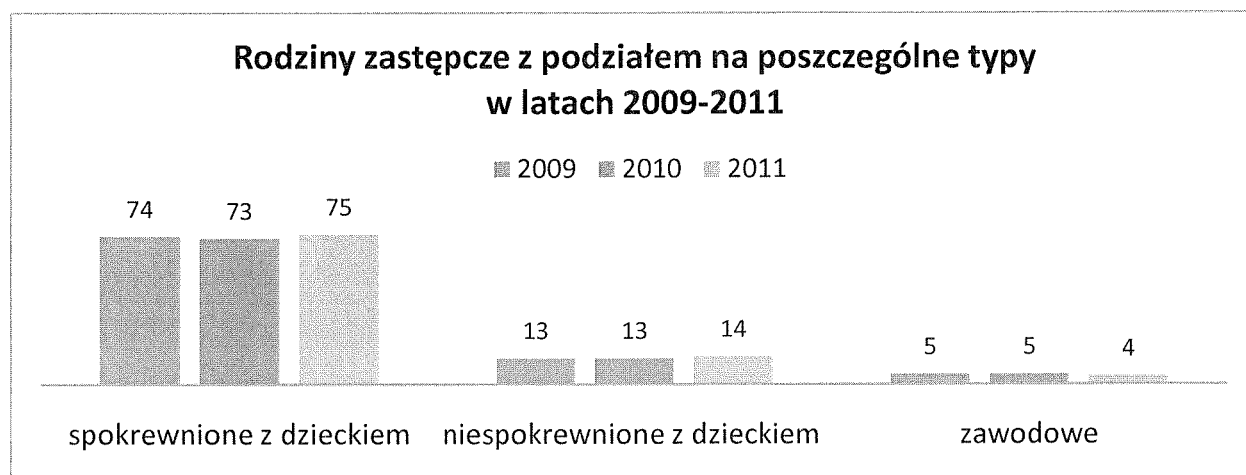

umieszczenia w rodzinie rodzeństwa, liczba dzieci w takiej rodzinie może być większa,

- **specjalistyczne**- w takiej rodzinie umieszcza się dzieci niedostosowane społecznie albo dzieci z różnymi dysfunkcjami, problemami zdrowotnymi wymagającymi szczególnej opieki i pielęgnacji. W rodzinie tego typu może wychowywać się w tym samym czasie nie więcej niż troje dzieci,
- **o charakterze pogotowia rodzinnego**- w rodzinie tego typu umieszcza się nie więcej niż troje dzieci na pobyt okresowy do czasu unormowania sytuacji życiowej dziecka, nie dłużej niż na okres 12 miesięcy, w szczególnie uzasadnionych przypadkach pobyt dziecka może być przedłużony, jednak nie więcej niż o kolejne 3 miesiące.

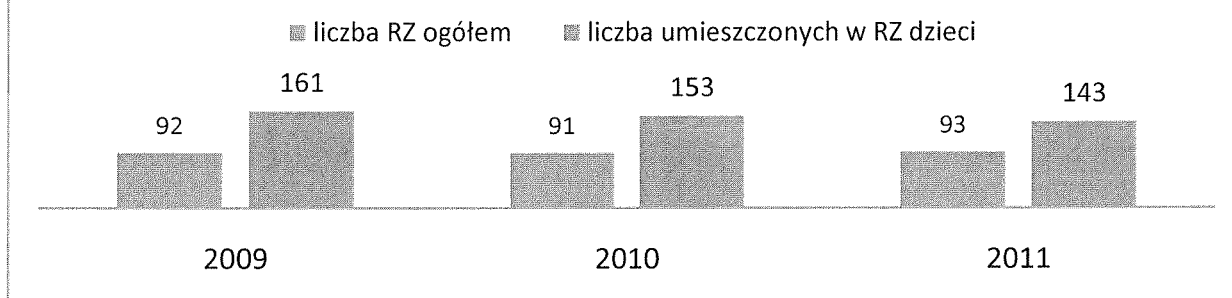
1. Rodzinna piecza zastępcza

Powiat świebodziński obejmuje swoim zasięgiem sześć gmin- Świebodzin, Zbąszynek, Lubrza, Łągów, Skąpe, Szczaniec. W celu oceny potrzeb pieczy zastępczej w powiecie świebodzińskim dokonano analizy rodzin zastępczych funkcjonujących w okresie trzech minionych lat z uwzględnieniem bieżącego roku.

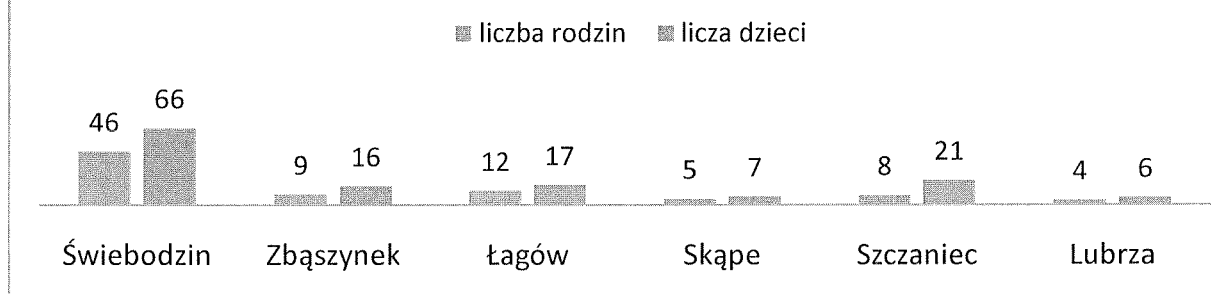
Najliczniejszą grupę stanowiły w przedstawionym okresie rodziny zastępcze spokrewnione z dzieckiem, w których funkcję rodziny zastępczej pełnili zazwyczaj dziadkowie, rodzeństwo, ciocia lub wujek oraz inni krewni i powinowaci. Nieliczną grupę stanowiły rodziny niespokrewnione z dzieckiem oraz zawodowe (w tym 1 wielodzietna i pozostałe o charakterze pogotowia rodzinnego).

Liczba rodzin zastępczych i dzieci w tych rodzinach w latach 2009-2011

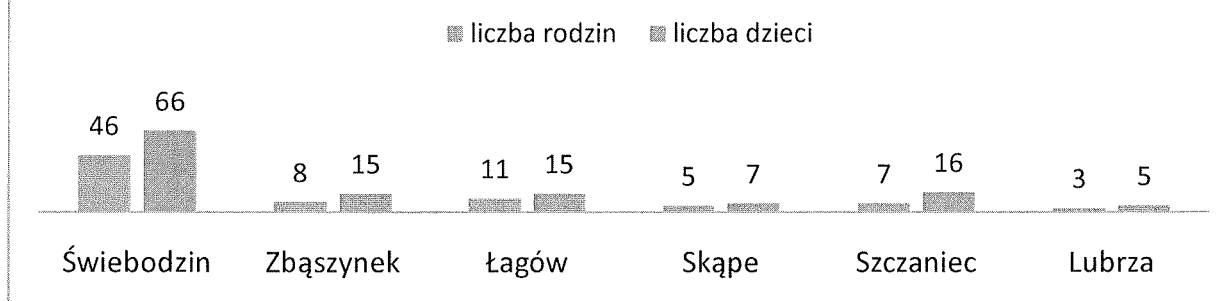
Liczba rodzin zastępczych wykazanych w poszczególnych latach uwzględnia wszystkie funkcjonujące rodziny narastająco, tj. zarówno rodziny, które w danym roku zostały zawiązane jak i rozwiązane w trakcie danego roku. Jak wynika z wyżej przedstawionych danych liczba dzieci umieszczanych w rodzinach zastępczych w analizowanym okresie ulega stopniowemu zmniejszeniu dlatego konieczne jest podjęcie działań zmierzających do wzrostu zawiązywanych rodzin zastępczych i tym samym zmniejszenia liczby umieszczanych dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych.

Liczba rodzin zastępczych z wyodrębnieniem liczby dzieci w podziale na gminy w 2009r.

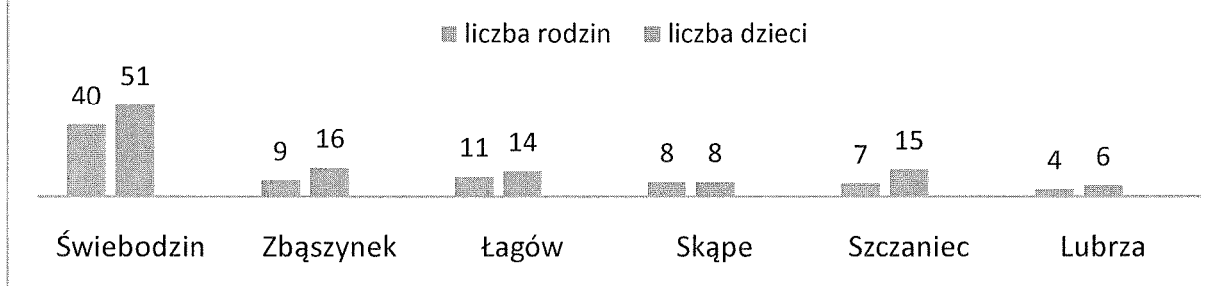
Na dzień 31 grudnia 2009r. w powiecie świebodzińskim funkcjonowały łącznie 84 rodziny zastępcze (w tym 4 zawodowe o charakterze Pogotowia Rodzinnego i 1 rodzina zawodowa wielodzietna), w których opiekę znalazło 133 dzieci.

Liczba rodzin zastępczych z wyodrębnieniem liczby dzieci w podziale na gminy w 2010r.

Na dzień 31 grudnia 2010r. w powiecie świebodzińskim funkcjonowało łącznie 80 rodzin zastępczych (w tym 3 zawodowe o charakterze Pogotowia Rodzinnego i 1 rodzina zawodowa wielodzietna), w których opiekę znalazło 124 dzieci.

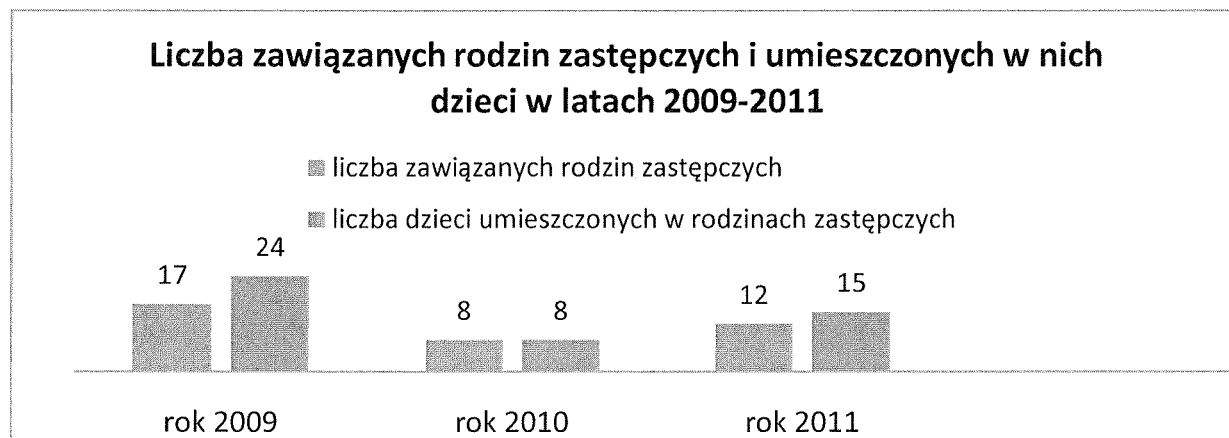
Liczba rodzin zastępczych z wyodrębnieniem liczby dzieci w podziale na gminy w 2011r.

Na dzień 31 grudnia 2011r. w powiecie świebodzińskim funkcjonowało łącznie 79 rodzin zastępczych (w tym 3 zawodowe o charakterze Pogotowia), w których opiekę znalazło 110 dzieci.

Z powyżej przedstawionych danych wynika, że liczba rodzin zastępczych i umieszczonych w nich dzieci mieszkających na terenie powiatu świebodzińskiego w poszczególnych latach jest podobna. Jediną gminą w której odnotowano zmniejszenie liczby rodzin zastępczych jest Gmina Świebodzin. W roku 2011 w stosunku do poprzednich lat zaobserwowano spadek liczby rodzin o 6 i co za tym idzie zmniejszenie liczby umieszczonych w nich dzieci o 15. Z kolei w stosunku do innych gmin niewielki wzrost liczby rodzin zastępczych zauważono w Gminie Skąpe z 5 w roku 2009 i 2010 do 8 w roku 2011.

Poniżej przedstawiono liczbę rodzin zastępczych zawiązanych na przestrzeni lat 2009-2011.

Alarmującym jest fakt, że w analizowanym okresie spośród nowo zawiązanych rodzin zastępczych tworzonych przez osoby obce dziecku w roku 2009 zostały zawiązane 3 rodziny w tym 1 zawodowa o charakterze pogotowia rodzinnego, w 2010 roku nie została zawiązana żadna taka rodzina, w 2011 roku zawiązane zostały 2 rodziny przez osoby obce dla dziecka. Zatem brak jest możliwości umieszczania dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej w przypadkach w których rodzina spokrewniona z dzieckiem nie może lub nie chce podjąć się opieki nad nim. Wówczas pozostaje tylko możliwość umieszczenia dziecka w instytucjonalnej pieczy zastępczej. Z przedstawionych danych wynika, że najwięcej rodzin zastępczych w analizowanym okresie zawiązano w roku 2009 bo aż o 9 więcej niż w roku kolejnym tj. 2010 i o 5 więcej niż w roku 2011. Z powyższych danych wynika, że w ocenianym okresie mamy do czynienia ze spadkiem liczby osób chętnych do zawiązywania rodzin zastępczych. Do 01 stycznia 2012r. organizowanie opieki w rodzinach zastępczych oraz udzielanie pomocy pieniężnej na częściowe pokrycie kosztów utrzymania umieszczonych w nich dzieci było zadaniem własnym powiatu z zakresu pomocy społecznej. W nowym modelu realizacji zadania dotyczącego pieczy zastępczej nastąpiło wyraźne oddzielenie procedury administracyjnej przyznawania świadczeń od pracy socjalnej. Organizacją pieczy zastępczej zajmuje się organizator, a za naliczanie świadczeń odpowiada Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie.

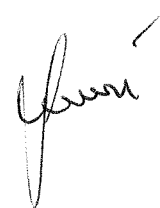

W związku z wejściem w życie 01 stycznia 2012r. ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. Nr 149, poz. 887 z późn. zm.) Zarządzeniem Nr 30/11 Starosty Świebodzińskiego z dnia 29 listopada 2011r. w sprawie wyznaczenia organizatora rodzinnej pieczy zastępczej w powiecie Świebodzińskim na organizatora rodzinnej pieczy zastępczej w Powiecie Świebodzińskim wyznaczone zostało Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Świebodzinie. Z kolei Uchwałą Nr 124/2012 Zarządu Powiatu Świebodzińskiego z dnia 9 stycznia 2012r. w sprawie Regulaminu Organizacyjnego Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Świebodzinie wyodrębniony został Zespół do spraw pieczy zastępczej. W skład powyższego zespołu wchodzi Koordynator rodzinnej pieczy zastępczej i psycholog. Do zadań koordynatora należy w szczególności:

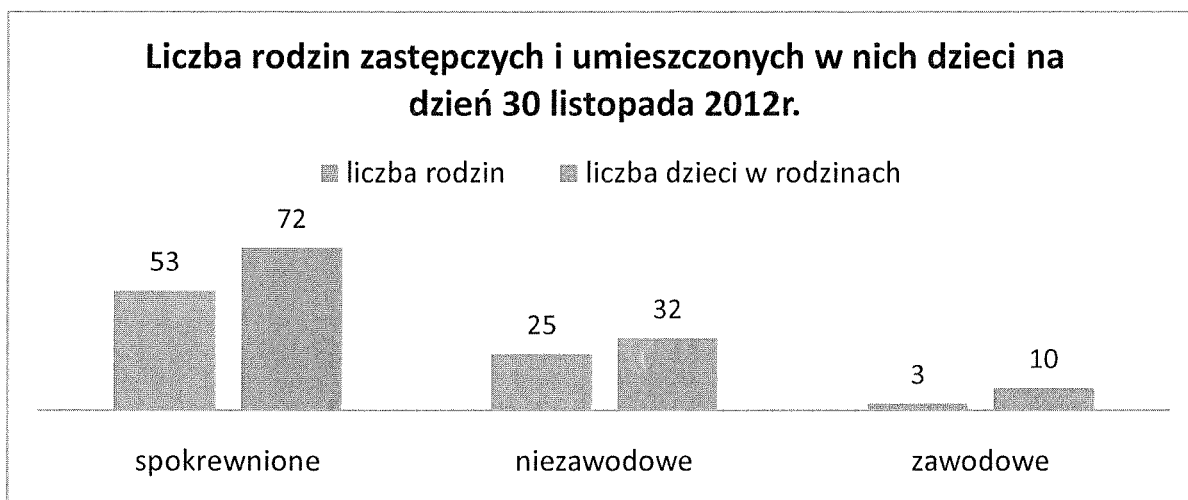
- udzielanie pomocy rodzinom zastępczym i prowadzącym rodzinne domy dziecka w realizacji zadań wynikających z pieczy zastępczej,
- przygotowanie, we współpracy z asystentem rodziny i odpowiednio rodziną zastępczą lub prowadzącym rodzinny dom dziecka, planu pomocy dziecku,
- zapewnienie rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka dostępu do specjalistycznej pomocy dla dzieci, w tym psychologicznej pomocy dla dzieci, w tym psychologicznej, reedukacyjnej i rehabilitacyjnej,
- zgłaszanie do ośrodków adopcyjnych informacji o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną, w celu poszukiwania dla nich rodzin przysposabiających,
- udzielanie wsparcia pełnoletnim wychowankom rodzinnych form pieczy zastępczej,
- przedstawianie corocznego sprawozdania z efektów pracy organizatorowi rodzinnej pieczy zastępczej.

Koordynator nie może prowadzić postępowań z zakresu świadczeń realizowanych przez powiat i nie może mieć pod opieką więcej niż 30 rodzin zastępczych lub rodzinnych domów dziecka. Rodziny zastępcze i rodzinne domy dziecka obejmuje się, na ich wniosek, opieką koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej.

Na dzień 30 listopada 2012r. w powiecie świebodzińskim funkcjonuje 81 rodzin zastępczych (w tym 3 rodziny zawodowe o charakterze pogotowia rodzinnego), w których opiekę i wychowanie ma zapewnioną 114 dzieci. W roku 2012 do dnia

30 listopada zawiązanych zostało 7 rodzin zastępczych (w tym 6 spokrewnionych i 1 niezawodowa), w których umieszczonych zostało 7 dzieci. Z rodzin zawiązanych w roku bieżącym 1 rodzina została rozwiązana w związku z powrotem dziecka do rodziny biologicznej.

Biorąc pod uwagę powyższe dane można zauważyć, że najliczniejszą grupę stanowią nadal rodziny zastępcze spokrewnione. Nadal brakuje kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej. W roku bieżącym w ramach realizowanego projektu pn. „Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Świebodzinie” współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego przez dwa miesiące od września do października 2012r. prowadzona była kampania promująca rodzicielstwo zastępcze poprzez umieszczenie spotów na reklamach świetlnych w Świebodzinie. Ponadto opracowane w ramach promocji plakaty i ulotki zostały przekazane do instytucji, przedszkoli, przychodni mieszczących się na terenie Świebodzina.

2. Instytucjonalna piecza zastępcza.

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej wprowadza szereg zmian, które wpłyną na ograniczenie roli placówek opiekuńczo-wychowawczych na rzecz rozwoju rodzinnych form opieki. Założono kilkuletni okres w zakresie dochodzenia do standardów wyznaczonych w ustawie, tj.:

- od 01.01.2013 roku w placówce może przebywać nie więcej niż 30 dzieci,

- w okresie 4 lat od dnia wejścia w życie ustawy (tzn. do końca 2016 roku) mogą być umieszczane dzieci powyżej 7. roku życia,
- w okresie od 01 stycznia 2012 roku do dnia 31 grudnia 2019 roku w placówce mogą przebywać dzieci powyżej 7. roku życia. Po upływie tego okresu w placówkach mogą przebywać dzieci powyżej 10. roku życia.

Na terenie Powiatu w okresie do 31 grudnia 2011r. działały dwie placówki opiekuńczo- wychowawcze typu wielofunkcyjnego, tj. Dom Dziecka w Świebodzinie i Dom Dziecka w Chociulach.

Dom Dziecka w Świebodzinie z liczbą miejsc 64 w tym: 50 miejsc socjalizacyjnych, 9 miejsc interwencyjnych oraz mieszkanie dla 9 usamodzielniających się wychowanków.

Dom Dziecka w Chociulach z liczbą miejsc 50, w tym: 30 miejsc socjalizacyjnych, 12 miejsc interwencyjnych oraz mieszkanie dla 8 usamodzielniających się wychowanków.

Na podstawie postanowień sądu do placówek opiekuńczo – wychowawczych skierowano w 2011 roku 25 dzieci, tj. o 11 osób więcej niż w roku 2010. Wszystkie skierowane dzieci to mieszkańcy powiatu świebodzińskiego. Z kolei w roku 2011 placówki łącznie opuściło 20 wychowanków przy czym żaden nie powrócił do domu rodzinnego.

W roku 2011 rozpoczęto budowę 3 domków przy ul. Słonecznej w Świebodzinie. Każdy dla 14 wychowanków. Z końcem 2011r. zlikwidowano Dom Dziecka w Chociulach, a dzieciom tam przebywającym zapewniono opiekę w Świebodzińskim Domu Dziecka. Z kolei mienie likwidowanej placówki zagospodarowano w ten sposób, że nieruchomości zostały przyjęte do zasobu nieruchomości powiatu, a majątek ruchomy został przekazany na rzecz Domu Dziecka w Świebodzinie. Pracownicy zlikwidowanej jednostki stali się z dniem 01 stycznia 2012r. pracownikami Domu Dziecka w Świebodzinie.

Obecnie budowa w/w domków została zakończona i trwają przygotowania do przeprowadzenia dzieci do nowo wybudowanych obiektów. W nowych budynkach zamieszka 42 dzieci. Reasumując, Dom Dziecka w Świebodzinie docelowo będzie się mieścił w budynkach przy ul. Słonecznej, Grottgera i Żaków.

W roku bieżącym do Domu Dziecka w Świebodzinie skierowano 14 dzieci przy czym jedno dziecko odeszło z placówki i obecnie mieszka z opiekunem prawnym.

Koszt utrzymania w Domu Dziecka w Świebodzinie w roku 2012 wynosi 2 744,10zł miesięcznie. W związku z osiągnięciem standardów do Domu Dziecka w Świebodzinie kierowane są tylko dzieci pochodzące z terenu powiatu świebodzińskiego. Obecnie w Domu Dziecka przebywa 8 dzieci z innych powiatów na podstawie podpisanych porozumień w latach poprzednich.

V. Cele Programu

1. CEL GŁÓWNY: Rozwój rodzinnej pieczy zastępczej w powiecie świebodzińskim.

2. CELE SZCZEGÓŁOWE:

1) Utworzenie zespołu ds. pieczy zastępczej.

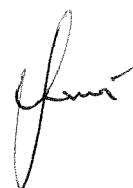
- a) zatrudnienie koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej zgodnie ze standardami określonymi w ustawie,
- b) zapewnienie odpowiedniej jakości pracy koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej poprzez zapewnienie właściwych warunków lokalowych, technicznych i organizacyjnych,
- c) włączenie do pracy w zespole specjalistów, m.in. psychologa, pedagoga, prawnika,

REALIZATOR: Organizator Rodzinnej Pieczy Zastępczej- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

TERMIN: lata 2012-2014

2) Podjęcie działań umożliwiających powstawanie nowych rodzin zastępczych.

- a) propagowanie idei rodzicielstwa zastępczego w środowisku lokalnym,
- b) opracowanie procedur dotyczących kwalifikacji kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, rodzinnych domów dziecka oraz dyrektorów placówek opiekuńczo - wychowawczych typu rodzinnego oraz prowadzenie działalności diagnostyczno - konsultacyjnej ,

- c) prowadzenie naboru kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej i rodziny zastępczej zawodowej i prowadzenia rodzinnego domu dziecka,
- d) zapewnienie kandydatom do pełnienia funkcji rodziny zastępczej i funkcjonującym rodzinom zastępczym szkoleń mających na celu podnoszenie ich kwalifikacji z uwzględnieniem ich potrzeb,
- e) określenie limitu rodzin zawodowych na dany rok:
  - 3 rodziny zastępcze zawodowe w roku 2012,
  - 4 rodziny zastępcze zawodowe w roku 2013,
  - 5 rodzin zastępczych zawodowych w roku 2014.

REALIZATOR: Organizator Rodzinnej Pieczy Zastępczej- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

TERMIN: lata 2012-2014

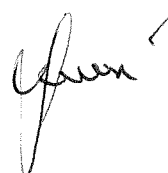
3) Zapewnienie osobom sprawującym funkcję rodziny zastępczej odpowiedniego wsparcia merytorycznego.

- a) zapewnienie pomocy i wsparcia osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, w szczególności w ramach grup wsparcia oraz rodzin pomocowych,
- b) podejmowanie działań mających na celu przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu rodzin zastępczych niezawodowych i zawodowych,
- c) zapewnienie pomocy psychologicznej i pedagogicznej osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, a także pomocy prawnej, w szczególności w zakresie prawa rodzinnego,
- d) aplikowanie o środki zewnętrzne, w tym w ramach rządowych programów wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej.
- e) wsparcie rodzin poprzez wolontariat,

REALIZATOR: Organizator Rodzinnej Pieczy Zastępczej- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

TERMIN: lata 2012-2014

4) Doskonalenie i rozwój współpracy pomiędzy przedstawicielami instytucji (m.in. pomocy społecznej, sądów, szkół, służby zdrowia, Policji) oraz organizacjami społecznymi i kościołami, które mają kontakt z

dzieckiem i jego rodziną w celu wspomagania rodziny w działaniach na rzecz poprawy jej sytuacji.

REALIZATOR: Organizator Rodzinnej Pieczy Zastępczej- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

TERMIN: lata 2012-2014

5) Monitorowanie sytuacji rodzin zastępczych i wychowanków.

- tworzenie i systematyczne modyfikowanie planów pomocy dziecku umieszczonemu w rodzinie zastępczej,
- wspieranie usamodzielnianych wychowanków w aktywnym udziale w życiu społecznym i kontynuowaniu edukacji,
- organizowanie zespołów ds. okresowej oceny sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej,
- zgłaszanie dzieci z uregulowaną sytuacją prawną do Ośrodka Adopcyjnego i monitorowanie procedur adopcyjnych.

REALIZATOR: Organizator Rodzinnej Pieczy Zastępczej- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

TERMIN: lata 2012-2014

6) Podniesienie poziomu świadczonych usług na terenie powiatu świebodzińskiego w zakresie instytucjonalnej pieczy zastępczej.

- a) podjęcie działań zmierzających do zmniejszenia liczby wychowanków do 30 poprzez:
- utworzenie centrum administracyjnego do obsługi placówek opiekuńczo – wychowawczych,
  - przeniesienie dzieci do 3 domków budowanych przy ul. Słonecznej w Świebodzinie,
- b) prowadzenie nadzoru merytorycznego w zakresie działalności placówek opiekuńczo – wychowawczych,
- c) wspieranie pełnoletnich wychowanków przebywających w instytucjonalnej pieczy zastępczej w procesie usamodzielnienia,

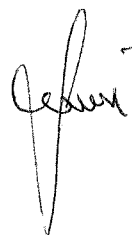
REALIZATOR: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie,

TERMIN: lata 2012-2014

3. Ewaluacja i ocena realizacji Programu.

- przedstawianie przez koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej corocznego sprawozdania z efektów pracy Organizatorowi Rodzinnej Pieczy Zastępczej,
- przedstawianie Staroście i Radzie Powiatu corocznego sprawozdania z efektów pracy w zakresie pieczy zastępczej przez Organizatora Rodzinnej Pieczy Zastępczej,
- składanie Staroście i Radzie Powiatu corocznego sprawozdania z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie.

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'Ceska' or similar, written in a cursive style.